

TAAKSPEL VO: beloning positief gedrag werkt ook in brugklas

door Connie van der Zel

Stel: je zit in de brugklas en je komt te laat. Dan moet je een briefje halen. Tien keer te laat is één keer nablijven. Of je zit te klieren in de klas. Dan word je er, na zoveel waarschuwingen, uitgestuurd. In vakjargon heet dat negatieve gedragscontrole: negatief gedrag wordt gestraft, 'normaal' gedrag wordt stilzwijgend goedgekeurd. Bij Taakspel wordt dit omgedraaid: positief gedrag wordt beloond, negatief gedrag wordt genegeerd. Taakspel is een aanpak voor positieve gedragscontrole.

Taakspel eist van de docenten een heel andere manier van denken.

Bij Taakspel stellen de leerlingen zelf regels voor in de klas vast. Deze regels worden verbeeld met pictogrammen. Vervolgens stellen de leerlingen met elkaar een beloning vast. Die beloning kan variëren van een kwartiertje wat voor jezelf doen (na drie keer 'winnen') tot een dagje uit met de hele klas (na drie maanden drie keer per week 'winnen'). Het spelen van het spel gebeurt parallel aan een 'gewone' les. De leerlingen zitten in groepjes, elk groepje heeft een stapel kaartjes met een eigen kleur. De leraar geeft zijn les en de leerlingen houden zich aan de regels. De leraar belooft positief gedrag actief, met woord en daad. Als een leerling zich niet aan de regels houdt, zegt de leraar niks maar pakt stilzwijgend een kaartje weg: hij negeert het negatieve gedrag. Kaartjes overhouden betekent winnen. Taakspel wordt zowel qua frequentie als qua speelduur langzaam opgebouwd.

IJsberen

Taakspel wordt al langer uitgevoerd op basisscholen. Lieke van Wermeskerken van de CED-Groep is betrokken bij het ontwikkelen en invoeren van het Taakspel op vo-scholen. 'Het basisprincipe van Taakspel op vo-scholen is hetzelfde, maar de uitwerking wijkt op

een aantal essentiële punten af', vertelt Van Wermeskerken. 'In de eerste plaats zijn er op de vo-scholen niet alleen regels voor leerlingen, maar ook voor docenten. Vo-leerlingen hebben een uitgesproken mening over hoe docenten zich moeten gedragen en ergeren zich bijvoorbeeld aan leraren die door de klas ijsberen of ander storend gedrag vertonen. Verder heeft een groep op een basisschool één, of hooguit twee leerkrachten. Een vo-school heeft te maken met een kernteam van docenten die allemaal aan de brugklas lesgeven. Dat vereist afstemming, want al die docenten moeten wel op één lijn zitten als het gaat om regels. Anders is het voor de leerlingen niet te volgen. Want als de ene leraar vindt dat zelfstandig werken in doodse stilte moet gebeuren, terwijl de ander juist vindt dat iedereen met iedereen mag overleggen, waar moet de leerling zich dan aan houden?'

Trainingen

Tot nu toe is Taakspel VO als proef ingevoerd op vier vmbo-scholen. De definitieve versie is aan het begin van het schooljaar 2006-2007 klaar. Het traject van begeleiding en interventie door de CED-Groep bestaat uit twee bovenschoolse trainingen, zes à zeven interventiebij-

eenkomsten met het kernteam en vier à vijf klassenconsultaties. De bovenschoolse trainingen vinden plaats aan het begin (kennismaken met het spel) én aan het eind van het traject (ervaringen uitwisselen). De interventiebijeenkomsten worden gebruikt om de regels op elkaar af te stemmen en om knelpunten te bespreken. Bij de klassenconsultaties wordt het spelen van het spel in de klas geobserveerd en besproken. Van Wermeskerken tot slot: 'De ervaringen met Taakspel VO zijn over het algemeen positief. De leerlingen vinden het leuk en de docenten merken dat de lessen prettiger verlopen als het spel wordt gespeeld. Leerlingen werken door en er is minder negatief gedrag. Maar het is ook moeilijk want het vereist van de docenten een heel andere manier van denken. Ook zij moeten hun gedrag veranderen.'

Meer weten?

* Lieke van Wermeskerken

* Ria van der Sar

010 4071497

l.vanwermeskerken@cedgroep.nl

r.vandersar@cedgroep.nl

www.taakspel.nl

www.jeugdinterventies.nl